

[Landbrugsministeren.]

Må jeg så sige til hr. Bolvig og andre, som har talt om § 4 a og forretningsfællesskab, at det har vi jo haft en diskussion om før. Hensigten med denne paragraf er jo at sikre uafhængighed og ikke forretningsfællesskab, som betyder, at klienterne stort set, hvis de begynder i den ene ende af et firma ved en sagfører, så automatisk er låst fast i det pågældende firma. Vi har det ønske, at landinspektørerne selvfølgelig ligesom alle andre også inden for andre liberale erhverv skal have mulighed for at etablere sig på fornuftig måde, men også på en sådan måde, at der ikke kan rejses tvivl om, at det er uafhængige virksomheder, det drejer sig om, og at man ikke er forpligtet til at benytte en bestemt landinspektør, men har frit valg som kunde til at benytte, hvilken landinspektør man vil. Derfor har vi ønsket at have denne bestemmelse om forretningsfællesskab med.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg var glad for at høre de sidste bemærkninger om, at ministeren mente, der skulle være frihed til at benytte, hvilken landinspektør man måtte ønske. Det var det, jeg henviste til, da jeg snakkede om monopoler. Den ventetid på 2 år, jeg omtalte, ved ministeren godt der er, når man skal have sager igennem her i hovedstadsområdet. Det skyldes ikke direkte matrikeldirektoratet.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Nu har hovedstadsområdet jo sin egen landinspektørvirksomhed, og jeg vil da gerne sige, at det her må dreje sig om ejerlejlighedsudstyknings eller noget i den retning, for de 50 udstykningssager eller deromkring, der er i hovedstadsområdet om året, kan ikke give 2 års ventetid. Hvad der sker med hensyn til udstykning af ejerlejligheder og den slags ting, skal jeg ikke kunne sige så forfærdelig meget om, men det kan ikke være almindeligt matrikulært arbejde, det drejer sig om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til er-

hvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Optagelse i arbejdsløshedsforsikringen af værnepligtige, afskaffelse af det bidragydende medlemskab og nedsættelse af aldersgrænsen for medlemskab).

(Lovforslag nr. L 33. Fremsat 3 3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Inge Fischer Møller (S):

Det foreliggende lovforslag om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. indeholder bl. a. forslag om ændring af de regler, der gælder for ret til understøttelse for værnepligtige. Efter forslaget vil vi sidestille værnepligtige med nyuddannede på en sådan måde, at en værnepligtig vil være berettiget til at få udbetalt understøttelse, hvis han melder sig ind i en arbejdsløshedskasse på et tidspunkt, der ligger senest 6 måneder, før hjemsendelsen finder sted.

Ændringen får i praksis den konsekvens, at en hjemsendt, der ikke kan få arbejde, vil være berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse, hvis medlemskabet er oprettet de 6 måneder før hjemsendelsen. Jeg synes, det er en god regel, det er én, vi har ventet på, og jeg er glad for, at den er kommet.

I denne forbindelse skal jeg også nævne, at vi opfylder et ønske fra de værnepligtiges organisationer. Der er også andre end os, der har ventet på forslaget.

Forslaget indeholder også en bestemmelse om at ophæve de regler, der gælder om bidragydende medlemskab af en arbejdsløshedskasse. Reglerne havde en betydning, da vi havde nogle hovedregler, der gik på, at man skulle have været medlem af en arbejdsløshedskasse i 12 måneder for at få udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse. Nu har vi fået ændret loven på en sådan måde, at man kun skal have været medlem af en arbejdsløshedskasse i 6 måneder for at få udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse, og det er derfor klart, at retten til det bidragydende medlemskab på denne måde er blevet overflødiggjort.

[Inge Fischer Møller.]

På området vedrørende det bidragydende medlemskab er der foreslået nogle overgangsregler for de bidragydende medlemmer, der er fyldt 65 år. Vi vil sikre, at de ikke bliver stillet ringere end hidtil.

Endelig er der en bestemmelse om at ændre den nedre aldersgrænse for optagelse i en anerkendt arbejdsløshedskasse. Ændringerne på dette punkt går på, at man skal kunne optages som medlem allerede fra det fyldte 16. år. Der vil herefter være mulighed for at få udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse for de unge, allerede når de er 16½ år gamle; nu er reglen 17 år.

Under arbejdet i folketingets arbejdsmarkedsudvalg har der længe været ønske om at få undersøgt de nævnte forhold nærmere. Forslaget bygger på et grundigt udvalgsarbejde, foretaget af en arbejdsgruppe nedsat af arbejdsministeren.

Jeg kan tilsiige socialdemokratiets fulde opbakning og velvillighed under udvalgsarbejdet og skal samtidig komme med den korte bemærkning, at lovforslaget i øvrigt er identisk med det forslag, der blev fremsat allerede den 7. januar. Det blev ikke behandlet på grund af valgets udskrivning, og i det forslag, der tidligere blev fremsat, var der ønske om, at forslaget skulle træde i kraft allerede 1. april i år, men på grund af, at tiden nu er gået, er det tanken, at forslaget skal træde i kraft 1. juli i stedet for.

Glistrup (FP):

Man ville næppe med rette kunne rejse nogen alvorlig kritik mod regeringen eller folketingets flertal, hvis vi her i landet havde mellem 20.000 og 30.000 arbejdsløse. Men for hver eneste arbejdsløs, vi har i dette land over de 30.000, må man rejse en ubarmhertig og skånselsløs kritik, for det skyldes ene og alene uduelighed og manglende evne til at forstå de samfundsøkonomiske sammenhænge hos dem, der styrer dette land, hvad enten det så er på regeringsplan, eller der er tale om, at det er folketingsflertallet, man skal rette kritikken mod.

Men nu er det jo desværre et faktum, at vi har over 30.000 arbejdsløse. Det er desværre også et faktum, vi må se i øjnene med det februarforlig, i henhold til hvilket vi senest har fået at vide vi skal regeres, at vi vil fortsætte med at have alt, alt for mange arbejdsløse i en alt, alt for lang periode endnu. Derfor må vi,

når vi her i folketinget, som vi gør i øjeblikket, behandler forslag om ændringer i arbejdsløshedsforsikringslovgivningen, sige, at det er aldeles uforskyldt for de mennesker, der bliver ramt af arbejdsløsheden, og vi må indrette reglerne således, at de er fornuftige og velindrettede i forhold til de mennesker, det går ud over. Det er derfor den eneste synsvinkel, der kan være den rigtige, når man med et teknisk forslag som det, arbejdsministeren her har fremsat, skal tage stilling enten til den ene eller den anden side: hvordan vil det fungere i forhold til de menneskeskæbner, det drejer sig om? Og her går forslaget altså ud på, at nogle flere unge, der kommer som aldeles ubeskrevne blade ud fra skolen, ud fra værnepligtsperioden, nu skal have udbetalt 900 kr. om ugen, og så kan de jo se, hvordan de fungerer ud fra disse 900 kr. om ugen. Jeg tror, det er blodig uret, man med dette forslag vil begå over for disse mennesker, at man simpelt hen får dem til at indrette sig på, at sådan er altså samfundet, at man får bare sendende et beløb på 900 kr., der for folk i 16-17-18 års alderen selvfølgelig er ganske mange penge, og så kan de gå og dandere den fuldstændig på deres egen boldgade. Det er usømmeligt over for mange af landets unge, og derfor vil vi fra fremskridtspartiets side bekæmpe dette lovforslag som et ondt forslag mod de mennesker, det drejer sig om.

Så er der jo en lille løvefodsgesvejsning på forslaget, nemlig bestemmelsen om, at de mennesker, der føler solidaritet med deres arbejdskolleger, de, der i juridisk sprog hedder de bidragydende medlemmer, ikke mere skal kunne få lov til at fortsætte i den boldgade, de har bevæget sig i tidligere. Bevares, det er kun 4.000 mennesker, som man dér smider over bord fra arbejdsministerens side, men hvad i alverden er dog begrundelsen for, at de mennesker, der gerne vil give et bidrag til arbejdsløshedskasserne, ikke skal få lov til det mere? Jeg har læst i arbejdsministerens bemærkninger til lovforslaget, at der er en del grunde til, at der ikke er så stort økonomisk behov for det, som der tidligere har været hos de pågældende, men hele verden er ikke økonomi, der er i allerhøjeste grad også et hensyn at tage til de mennesker, som vil vise deres solidaritet ved at blive stående i deres gamle arbejdsløshedskasse; derfor er også denne lille bivogn på forslaget en dårlig del. Fremskridtspartiet går imod lovforslaget i dets helhed.

Holm (V):

De foreslåede ændringer af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring er en videreførelse og til dels en konsekvens af de ændringer, der blev gennemført ved lov nr. 311 af 10. juni 1976. Jeg kan på mit partis vegne erklære mig indforstået med den funktion, man administrativt har tillagt landsarbejdsnævnet med hensyn til at knytte kontakt mellem grupper, der forgæves har søgt forsikringsmulighed, og arbejdsløsheds-kasser, der vil være naturlige for optagelse. Men jeg vil godt understrege, at der er behov for at fastsætte en tidsfrist for nævnets afgørelse.

Jeg kan endvidere udtrykke en positiv holdning til løsning af problemerne omkring værnepligtiges adgang til at forsikre sig mod arbejdsløshed, således at det bliver muligt at oppebære dagpenge fra hjemsendelsen, når det viser sig umuligt at få arbejde.

Venstre er indstillet på at hjælpe til med løsningen af de beskæftigelsesmæssige problemer, der opstår som følge af den afbrydelse, værnepligten kan være i en karriere, men vil se nærmere på enkeltheder i udvalget.

Den samme positive holdning kan jeg ikke umiddelbart give udtryk for i forbindelse med forslaget om at fjerne begrebet »bidragydende medlem«. Dels ønskes der en yderligere begrundelse for at fjerne begrebet ud over den, at det er overflødig, dels skal jeg bl. a. pege på, at en fjernelse ifølge bemærkningerne betyder en mindreindtægt på 1 mill. kr. Vor indstilling vedrørende det bidragydende medlem skal også ses i sammenhæng med forslaget om at sænke den nedre aldersgrænse. Vi kan ikke støtte forslaget om at sænke aldersgrænsen fra 17 til 16 år, således at det skulle blive muligt at oppebære dagpenge fra 16½ år.

Venstre ser hellere, at der gøres en øget indsats for at afskaffe ungdomsarbejdsløsheden, og jeg skal understrege, at vi også tidligere har erklæret os villige til at deltage ved gennemførelse af sådanne forslag.

Jeg kan derfor ikke på mit partis vegne fuldt ud tilsige lovforslaget en positiv behandling i udvalget.

Palle Simonsen (KF):

Jeg skal undlade at komme med en almindelig politisk-økonomisk vurdering som baggrund for dette lovforslag. Det er teknik, selv om man må erkende, at der bag forslag til tek-

niske ændringer også kan ligge nogle principper.

Hvad angår det første spørgsmål, som arbejdsministeren foreslår behandlet, nemlig optagelse af værnepligtige, skal jeg kun sige, at det ser vi meget positivt på. Det er jo en bestemmelse, som hr. Ninn-Hansen i de sidste 2 år i arbejdsmarkedsudvalget har arbejdet meget intenst for at få gennemført, og vi er glade for, at der nu ligger et konkret forslag. Det kan vi medvirke til.

Når det drejer sig om afskaffelse af begrebet bidragydende medlemskab, ligger der vel nok bag dette en form for rationalisering, men jeg må dog sige, som også hr. Glistrup var inde på, at det er nok et spørgsmål, der skal drøftes nærmere i udvalget. Som begrundelse for det skal jeg blot nævne, at man jo i socialudvalget for øjeblikket behandler et lovforslag om bedre muligheder for førtidspension, men med mulighed for efter en førtidspension at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Det kan medføre, at der måske er nogle ting omkring det bidragydende medlemskab, som man skal se nærmere på, men det er jo en udvalgsopgave.

Det foreslås videre, at aldersgrænsen nu ned-sættes fra 17 til 16 år, og skal man sige noget positivt om dette, skal det i første række være, at arbejdsministeren i hvert fald ikke har fulgt det meget vidtrækkende forslag fra udvalget om, at man faktisk ikke skulle have nogen nedre aldersgrænse, men vi er modstandere af at sænke aldersgrænsen yderligere. Når jeg for et øjeblik siden sagde, at bag teknik kan også ligge principper, er det, fordi vi her betragter dette som i virkeligheden udtryk for en falliterklæring over for de unge mennesker, der kommer ud af skolen. Et halvt år efter, at skolegangen er slut, kan man gå på arbejdsløshedsunderstøttelse i 3½ år. Det er vel nok noget af det mest deprimerende, man kan blive stillet over for, og det kan trods alt medføre, at der ikke bliver gjort tilstrækkeligt for, at disse unge mennesker kommer i gang med et arbejde. Jeg henviser her til, at det konservative folkeparti tidligere har fremsat sit forslag om, at man i højere grad sørger for at få lærlinge ud i virksomhederne, et beskæftigelsesfremmende forslag. Jeg mener, at det, det drejer sig om, er en aktiv politik i retning af at få de unge, der går ud af skolen, ud i et arbejde og ikke blot at sikre dem en arbejdsløshedsunder-

[Palle Simonsen.]

støttelse. Derfor vil vi være imod en sænkning af aldersgrænsen.

Det er nok et meget fornuftigt forslag til løsning, arbejdsministeren kommer med, hvad angår muligheden for optagelse af lønmodtagere uden direkte adgang til en arbejdsløsheds-kasse. Vi må vel nok konstatere, at der ikke er så mange problemer tilbage i virkeligheden. Jeg har forstået det sådan på udvalget, at man dér betragter spørgsmålet om uddelerne og højskolelærerne som værende løst, således at det ikke er et spørgsmål, der skal drøftes videre i landsarbejdsnævnet, hvis dette forslag bliver ført igennem. Hvis det er rigtigt, at det er løst, så kan jeg faktisk ikke se, at der er ret mange problemer tilbage, og så må det være hensigtsmæssigt, at landsarbejdsnævnet overtager opgaven med de restproblemer, der måtte være.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget, bortset fra spørgsmålet om nedsættelse af aldersgrænsen.

Lindinger (CD):

På CD-gruppens vegne kan jeg sige til arbejdsministeren, at vi – og i dette tilfælde bliver det mig – med den allerstørste saglige interesse vil deltage i dette lovforslags behandling i udvalget.

Ole Henriksen (SF):

Det foreliggende forslag er vi stort set positivt indstillet over for. Vi har dog nogle enkelte bemærkninger til ændringerne, og de vedrører først og fremmest spørgsmålet om de A-kasse-hjemløse, som man nu skal prøve at finde plads til i de enkelte kasser.

Dér har vi nogen betænkelighed med hensyn til, om dette arbejdsmarkedsnævn, som skal tage sig af spørgsmålet, er det rigtige sted at behandle disse sager. Vi mener, at vi bliver nødt til at kigge på den arbejdsgiverrepræsentation, der er i dette arbejdsmarkedsnævn, og spørge os selv, om det er nødvendigt, at arbejdsgiverne skal medvirke til at anvise, hvor arbejdskraften skal være organiseret. Det er jo sådan set dér, problemet ligger. Vi vil gerne kigge på, om ikke der er andre muligheder for at finde frem til en afgørelse. Vi kan ikke tillade, at man fører disse hjemløse rundt i gule fagforeninger, i kristelige fagforeninger osv. Vi mener, at de hører hjemme i de organiseredes rækker og derfor også skal ind i fagbevægelsen og være aktive medlemmer. Derfor vil vi gerne

undersøge muligheden for, om der var andre steder, man kunne placere denne afgørelse. Endvidere skal der også være ankenuligheder, hvis man kommer til at anvise forkerte steder. Vi vil altså kigge på den procedure, som foreslås.

Ellers kan vi sige, at vi tilslutter os forslaget, for så vidt angår værnepligtiges og u-landsfrivilliges ret til at forsikre sig, og vi vil også gerne kigge positivt på ophævelse af det bidragydende medlemskab. Vi finder dog, at der er en række ting, som skal undersøges nærmere i udvalget. Vi kan også tilslutte os forslaget om nedsættelse af aldersgrænsen fra 17 år til 16 år. Jeg synes også, at det er nødvendigt at sige til hr. Glistrup, om ikke det var endnu mere deprimerende, hvis de unge blev henvist til socialkontoret. Det må være rigtigt, at de kommer ind i en A-kasse og således står til rådighed for arbejdsmarkedet og ikke henvises til socialkontorerne.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg må også sige, at vi kan støtte det forslag, der ligger her.

Må jeg lige komme med en bemærkning til hr. Palle Simonsen, der formulerede det således, at det mest deprimerende for de unge, når de går ud af skolen, må være at kunne se frem til tre år med understøttelse. Jeg tror, at det vil være endnu mere deprimerende, hvis de kan se frem til tre års arbejdsløshed uden understøttelse. Vi kan være enige om, at det, vi skulle gøre, var at sikre, at de kunne komme i beskæftigelse. Men så længe vi ikke har sikret dette, må det være samfundets pligt at holde dem, som man ikke kan anvise arbejde, skadeløse. Det er en pligt, vi har, og derfor kan vi også støtte de forbedringer, der er i forslaget.

Må jeg sige til dem, der er betænkelige ved, at når man ophæver bidragydende medlemskab, så mister samfundet penge, at man kunne altså sige det samme om de værnepligtige, for én af de negative ting kan være, at de unge ikke melder sig ind i en arbejdsløsheds-kasse og en fagforening, inden de går ind som soldat. Men på trods af dette støtter vi altså forslaget om, at de værnepligtige får mulighed for at sikre sig understøttelse, hvis samfundet ikke kan skaffe dem arbejde, når de bliver sendt hjem.

Med hensyn til de bidragydende medlemmer vil vi gerne i udvalget arbejde lidt med dette spørgsmål. Jeg har ikke kunnet finde nogen

[Jørgen Jensen.]

huller endnu, men jeg mener, at er der nogle huller, f. eks. i forbindelse med nedsættelse af pensionsalderen, så er det klart, at vi må have lukket de huller.

Så vil jeg godt sige ud over dette, at jeg føler, at disse ændringer kan vi støtte, men der var jo en lang række andre andre ændringer i arbejdsløshedsloven, som vi burde tage op. Der er f. eks. tidsbegrænsningen, som jeg mener vi må have med. Vi vil i hvert fald enten ved ændringsforslag til dette lovforslag eller ved selvstændige forslag sikre, at man tager nogle af de andre problemer op.

Når man i går talte om frivillighedsprincippet i forbindelse med nedsættelse af pensionsalderen, så hænger det sammen med, at man virkelig skaber frivillighed, og en af betingelserne for at skabe denne frivillighed er, at man ophæver de tidsbegrænsninger, der er. Så længe man opretholder 26 ugers reglen og 78 dages reglen, så er det ikke frivilligt, om man, når man er 55 år og har opbrugt sin understøttelse, vælger førtidspension eller ej. Derfor må man have ændret disse ting.

Jeg skal pege på, at lovforslaget også angår arbejdsformidlingen, og en væsentlig og afgørende ting er at gribe ind over for formidlingen og føre den tilbage til fagbevægelsen. Der er også spørgsmålet om fuld erstatning og feriepenge til de arbejdsløse. Jeg vil blot pege på, at dette er små fremskridt, men der ligger altså andre væsentlige ting i arbejdsløshedslovgivningen, som vi også skal have fat i.

Bolvig (RV):

Jeg synes, det er et udmærket forslag på baggrund af 1975-udvalgets energiske arbejde. Jeg kan stort set gøre hr. Ole Henriksens bemærkninger til mine og understrege, at vi vil se på forslaget med velvilje i udvalget. Jeg vil dog lige understrege, at i bemærkningerne til lovforslaget står der mange gange »det antages«, »det forventes«, »det forudsættes«, »antagelig«, så det viser, at et udvalgsarbejde er nødvendigt.

Som nyvalgt folketingsmedlem vil jeg have lov til lige at understrege, at jeg ikke forstår hr. Glistrups sprogbrug i forbindelse med et sådant udmærket lovforslag. Det er jo ikke et ondt forslag; det er åbenbart, at hensigten er god og positiv. Derfor forstår jeg ikke, at hr. Glistrup ikke i stedet for tilsikrede et positivt udvalgsarbejde, så vi fik eventuelle fejltagelser

i dette lovforslag ændret. Hensigten er god – derom er der ingen tvivl.

Honoré (KrF):

Vi stiller os venligt over for værnepligtiges adgang til optagelse i arbejdsløsheds-kassen, men er ligesom flere andre tvivlende over for værdien af at fjerne begrebet bidragydende medlemmer. Jeg håber, at vi kan få dette bedre belyst i udvalget.

Jeg ser derimod store menneskelige problemer ved at sænke den nedre aldersgrænse for optagelse i forsikringen med et år fra 17 til 16 år. Vi må prøve på at skaffe de unge arbejde i stedet for at give dem arbejdsløshedsdagpenge. Jeg tror, det kan fremme en forkert indstilling til økonomiske realiteter, hvis unge mennesker kan komme så nemt til penge.

Mølgaard (DR):

Arbejdsløshedslovgivningen er ulykkelig aktuel i disse tider som et resultat af politisk misrøgt af vort land. Det er en trist kendsgerning, som vi fra retsforbundets side gerne vil prøve på at gøre noget alvorligt ved. Men vi må jo nok også se i øjnene, at vi ikke får fjernet arbejdsløsheden fra den ene dag til den anden, og så længe det ikke er sket, er vi i retsforbundets gruppe ubetinget også med på at ville skaffe de rimeligst mulige vilkår for dem, der rammes af krisen.

Vi vil være med til at skaffe rammer, som gør situationen så tålelig som muligt for de arbejdsløse. Vi foretrækker godt nok social lovgivning fremfor sociallovgivning, men det gør vi ikke så ultimativt, at vi i anledning af, at vi ikke kan komme igennem med den sociale lovgivning, sætter os over i et hjørne og nægter at medvirke til at forbedre sociallovgivningen, der dog kan være et plaster på såret for dem, der rammes af krisen.

Det lovforslag, der her er fremsat, finder vi faktisk, at vi kan støtte regeringen i. Det er godt og rigtigt at liberalisere adgangen til at opnå arbejdsløshedsforsikring. Vi mener, at retningen i dette lovforslag er rigtig. Vi mener, at det er et skridt henimod en større ligestilling mellem egentlig ligeberettigede, moralsk set, og det vil vi støtte. Der er nogle enkelte aber dabej'er, hvoraf de fleste er nogle konsekvenser, vi må se på under udvalgsarbejdet.

Jeg vil allerede på nuværende tidspunkt beklage, at man ikke går endnu videre med en erkendelse af, at der faktisk er tale om en hel

[Mølgaard.]

række kriseramte, som burde være ligeberettigede, nogle, som ikke er omfattet af liberaliseringsbestemmelserne her, at man ikke holder op med at båse arbejdsløse efter, om de er kassemedlemmer eller ej, for det er jo staten, der praktisk taget dækker hele regningen. Man burde tage konsekvensen af, at der ikke er tale om en naturlig selvforsikringsordning, men en socialordning, hvor kriterierne for støtte ene og alene burde være sociale. Og det er jo ikke tilfældet.

Man erkender i lovforslagets bemærkninger, at der er nogle faggrænseproblemer og nogle fagorganisationsproblemer i forbindelse med arbejdsløshedskasserne. Den behårde realitet er jo, at man praktisk taget ikke kan blive medlem af en arbejdsløshedskasse uden at være medlem af et fagforbund. Ad den vej bruges arbejdsløshedslovgivningen til at tvinge nogle mennesker ind i nogle fagorganisationer, og de tvinges dermed til gennem tvangskontingenter at støtte nogle politiske formål, som vedkommende måske overhovedet ikke sympatiserer med. Det indebærer, at arbejdsløshedslovgivningen misbruges til at støtte nogle partipolitiske formål, som vedkommende medlem måske overhovedet ikke er interesseret i at støtte. Ad den vej bliver arbejdsløshedskasserne et instrument til at umyndiggøre arbejdere politisk og moralsk, og det synes vi ærlig talt der skulle gøres op med. Kassesystemet er i det hele taget tvivlsomt. Hvorfor ikke én kasse for alle dette lands borgere, uanset hvilken fagbås de tilhørte, uanset hvilken politik de støttede?

Derudover vil jeg godt bemærke, at jeg nok synes, at man ikke til fulde tager konsekvensen af, at vi nu lever i en krise. Meget af arbejdsløshedslovgivningen er præget af, at den er blevet til på et tidspunkt, hvor man havde en højbeskæftigelsessituation, og det er oprigtig talt ikke det der er tale om i øjeblikket.

Vi har som sagt en vis portion skepsis over for nogle frynser, og vi ville egentlig gerne have haft, at lovforslaget var gået videre på en række områder, men vi erkender, at dette er et skridt fremad, og vi vil gerne medvirke til dets gennemførelse.

Kurt Hansen (VS):

Vi kunne nok ønske os, at dette forslag var gået videre på nogle punkter, end det rent fak-

tisk er, men jeg skal da sige til ministeren, at vi kan støtte de små fremskridt, vi betragter det som, der ligger i dette lovforslag.

VS vil selv meget hurtigt komme med et omfattende lovforslag, som går ind på langt flere dele af arbejdsløshedslovgivningen, og vi vil igennem dette lovforslag udtrykke principperne for, hvad vi ønsker at få ændret i denne lovgivning.

I forbindelse med de værnepligtiges muligheder for at komme i en A-kasse vil jeg sige, at jeg synes, det er rigtigt, at man bryder med det princip, som ministeren og regeringen har håndhævet og holdt så fast i hele tiden, nemlig det princip, der siger, at man skal have stået på en arbejdsplads for at komme ind i en A-kasse. Det princip bryder man med her, og det synes jeg det er rigtigt at gøre. Samtidig åbner det mulighed for, at der er andre grupper end lige snævert de værnepligtige, der kan komme i en A-kasse. Der er måske nogle, der kan huske, at VS for cirka et år siden fremsatte et forslag, der gik ud på, at de unge, selv om de ikke havde stået på en arbejdsplads, selv om de ikke ad traditionel vej var kommet ind i en A-kasse, skulle have mulighed for det. Vi agter at stille et ændringsforslag til dette punkt, som går ud på, at langt flere grupper end snævert de værnepligtige kan komme ind i en A-kasse på denne måde.

Må jeg yderligere tilføje, at hvis man begrænser sig til de værnepligtige, så vil det rent faktisk betyde, at man lægger en grov kønsdiskriminering i det, for der er jo ikke mange kvinder, der er værnepligtige. Jeg mener, at mænd og kvinder nok burde være ligestillet med hensyn til mulighederne for at komme ind i A-kassen.

I forbindelse med fjernelse af begrebet bidragydende medlemskab vil jeg sige, at det kan vi også støtte. Det er vi overvejende positive over for, især når man har fået indført A-kasser for selvstændige erhvervsdrivende. Jeg mener, at det er vigtigt, at man ikke kan komme ud for en situation, hvor en person er medlem af såvel en lønmodtager-A-kasse som en A-kasse for selvstændige erhvervsdrivende. Denne risiko mener vi at man kan fjerne ved samtidig at fjerne begrebet bidragydende medlemskab. Overgangsordningerne for de ældre er vi også positive over for. Vi mener, de er nødvendige.

I forbindelse med nedsættelsen af aldersgrænsen for optagelse i A-kasserne er man gået

[Kurt Hansen.]

med til at skære det et år længere ned. Regeringen har sagt, at man ønsker at følge de principper og de intentioner, det udvalg, der har arbejdet med sagen, har lagt op til, men jeg synes, det er lidt for billigt, at regeringen kommer og siger, at man ikke kan gå med på det, som udvalget stiller op, nemlig at man skulle kunne komme ind i en A-kasse, lige så snart man var gået ud af skolen, at man skulle fjerne den nedre aldersgrænse. Det er lidt billigt at komme og sige, at det er, fordi det er administrativt lettere, at man ønsker at sætte grænsen til 16 år, for der vil jo faktisk være en del unge, som ikke kan komme ind i en A-kasse, når de går ud af skolen. Mig bekendt har vi 9 års skolepligt i dette land, og der vil være en del, der vil være mellem 15½ og 16 år, når de går ud af skolen, og de vil altså ikke få de muligheder. Derfor kan man ikke bruge nogen tekniske argumenter imod det forslag, der er kommet fra udvalgets side.

Men det bliver nok det samme, som jeg sagde ved det sidste lovforslag, at vi vil være overvejende positive, selv om der måske er nogle, der kan undre sig i al almindelighed over, at positiviteten lige pludselig er begyndt at løbe af med os.

Poulsgaard (FP):

Hr. Bolvig kunne ikke forstå, at hr. Glistrup skulle have sagt, at det var et ondt forslag. Jo, hr. Bolvig, det er en forkert politik. Det må da være dejligt at tilhøre et parti som de radikale – ja, hvor dejligt det er med den størrelse, det har, kan man så diskutere. Man har været tilsluttet alle de såkaldte forligspartier, der bare siger: vi giver penge til det, vi giver penge til det, vi giver penge til det, uden at skele til, hvor pengene skal komme fra. For hvor skal pengene komme fra, hr. Bolvig? De skal komme fra erhvervslivet, og det er, fordi byrderne på erhvervslivet er for store i øjeblikket, vi har arbejdsløshed. Det er, fordi vi har båret os fuldstændig tåbeligt ad. De yderligere byrder med ny arbejdsløshed til følge breder sig som ringe i vandet. Derfor er den måde, vi skal hjælpe på, simpelt hen at få erhvervslivet gjort konkurrencedygtigt. Og så skal vi hjælpe de unge, bl. a. ved at få skolen gjort erhvervsvenlig.

Jeg ved ikke, om hr. Bolvig så tv i går aftes. Da så man faktisk fra Sønderjylland, hvordan en skole så stort på paragraffer og på cirkulæ-

rer og på – jeg havde nær sagt noget grimt, men det må jeg ikke – hvor man vitterligt fik en erhvervsvenlig skole. Og disse unge i denne skole dernede kunne komme ud i arbejde. Der var arbejdspladser til dem. Derfor er det simpelt hen et ondt forslag over for de unge arbejdsløse.

Vi skal se at skabe arbejdspladser, og dem får vi kun, i det øjeblik vi letter skattetrykket i dette land. Så kan vi producere til priser, så varerne kan sælges, og i det øjeblik kan de unge komme i arbejde. Men vi har i de senere år fuldstændig fejlvurderet og fejlprioriteret. Vi uddanner og uddanner. Alle skulle have en boglig uddannelse, men hvad skal vi uddanne de unge til? Er det arbejdsløshed, vi skal uddanne dem til? Det er i hvert fald ikke den linje, som fremskridtspartiet vil.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Jeg skal ikke gå langt ind i besvarelser til hr. Poulsgaard, for jeg blev ærlig talt ikke klar over, hvordan hans stilling var til det fremsatte lovforslag. Det hørte jeg ikke han sagde noget om. Jeg hørte derimod, at han tog den ungdomsskole, der i går var i fjernsynet, til indtægt for fremskridtspartiet. Det vil jeg nok fraråde ham. Jeg er ikke rigtig sikker på, at det svarer til kendsgerningerne.

Så vil jeg godt sige til hr. Glistrup, at jeg nærmest må forstå hr. Glistrup sådan, at det, han gjorde her fra folketingets talerstol, da han kun behandlede det halve af det fremsatte lovforslag og gik imod det, men til gengæld havde nogle meget smukke bemærkninger om beskæftigelse, må betyde, at vi langt om længe kan finde hr. Glistrup og hans parti bag omkostninger til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Det er en overordentlig interessant ting, og jeg håber at kunne få den bekræftet, ikke med hr. Glistrups mere luftige teorier, men med et kontant tilsagn om, at man aktivt og konkret vil gå ind i løsningen af disse meget alvorlige opgaver.

Hr. Glistrup nævnte som sagt kun de unge og de bidragydende medlemmer, resten af lovforslaget havde undgået hr. Glistrups opmærksomhed, så jeg ved ikke, hvordan fremskridtspartiet ser på de øvrige elementer i lovforslaget.

Men jeg vil godt benytte lejligheden til at sige både til hr. Glistrup og til desværre efter min mening for mange andre i dag, der har sagt, at vi skal gøre noget for de unge, og der-

[Arbejdsministeren.]

for skal de ikke have understøttelse, hvis det, vi gør, ikke lykkes, at det kan nu da vist ikke være rigtigt, at vi lader de unge løbe risikoen for, om vi gør tingene tilstrækkelig effektivt under en lavkonjunktur. Lykkes de, ja, så får de unge ikke brug for den understøttelse, vi her tilbyder dem, og det ser jeg også helst. Jeg ser meget gerne, at de meget smukke bemærkninger, der er kommet fra en række partier i dag om bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed, betyder, at vi kan få de nødvendige bevillinger til at gå langt videre end hidtil i bekæmpelsen af ungdomsarbejdsløsheden. Men jeg finder det stadig tvingende nødvendigt, at de unge, der har befundet sig i en arbejdssituation, kan få den hjælp fra samfundet, som andre arbejdsløse kan få, i det omfang – forhåbentlig stadig mindre – de måtte blive arbejdsløse.

Jeg skal takke hr. Holm for en positiv indstilling til adskillige af elementerne i dette lovforslag, og jeg har svaret også hr. Holm på hans betragtninger om hellere en øget indsats imod ungdomsarbejdsløshed. Nej, hr. Holm, begge dele på én gang. Så er vi vist bedst garderet.

Jeg skal gerne love hr. Palle Simonsen, at vi ser nærmere på spørgsmålet om de bidragydende medlemmer. Jeg er ganske enig i, at det er et element, vi ikke tidligere har diskuteret her i folketinget og heller ikke i folketingets arbejdsmarkedsudvalg. Derfor er det helt naturligt, at det påkalder sig en særlig opmærksomhed og en særlig behandling i arbejdsmarkedsudvalget, som jeg gerne bidrager til.

Jeg tror at kunne svare på hr. Palle Simonsens spørgsmål, at der efter overvejelserne i det udvalg, der står bag vurderingen af disse ting, ikke længere er nogen særlige grupper, hvis problemer som gruppe ikke kan løses med hensyn til at finde en arbejdsløshedskasse, hvori de naturligt hører hjemme.

Jeg skal takke hr. Lindinger for et positivt tilsagn om udvalgsbehandling, og sige til hr. Ole Henriksen, at jeg går ud fra, at han er opmærksom på, at såvel arbejdsmarkedets parter som Arbejdsløshedskassernes Samvirke har ment, at den løsning, der er peget på administrativt med henblik på at sikre, at alle grupper kan finde en kasse, var den bedste. Jeg tror, at det vil vise sig under udvalgsarbejdet, at denne løsning er rigtig, og at landsarbejdsnævnet er det rigtige forum til at vurdere, om der kan

ske en hurtig indslusning, men det vender jeg også gerne tilbage til.

Hr. Jørgen Jensen var på samme måde som hr. Kurt Hansen så venlig at tilslutte sig dette forslag, og de gjorde sig så den umage samtidig at markere, at de havde andre og flere ønsker. Det ved de herrer at vi alle har. Det fremgår i øvrigt af lovforslaget, at dette er anden runde af en række forslag, der er udkrystalliseret under det udvalgsarbejde, som bl. a. er sat i gang på foranledning af arbejdsmarkedsudvalget og den daværende arbejdsminister i 1975. Vi er nu nået to runder igennem, og vi har fået dem vedtaget, og vi har fået forbedret arbejdsløshedsforsikringen i takt dermed, men vi mangler to eller tre runder endnu. Hr. Kurt Hansen og hr. Jørgen Jensen ved, at de er sat i gang, og ved, at de bl. a. omhandler en række af de problemer, de herrer i dag selv ønskede specielt at nævne.

Jeg skal takke for en helt positiv tilslutning til spørgsmålet om behandlingen af de værnepligtige, for en helt positiv tilslutning til tankegangen om de u-landsfrivillige, for en helt positiv tilslutning til spørgsmålet om indslusningen af grupper i arbejdsløshedskasserne. Jeg skal give tilsagn om, at vi grundigt medvirker under udvalgsarbejdet i spørgsmålet om de bidragydende medlemmer. Jeg skal udtrykke et alvorligt håb om, at vi når til, at det bliver accepteret af et stort flertal i denne sal, at samtidig med, at vi kan enes om en forstærket indsats imod arbejdsløsheden, så kan vi også bistå de unge, der har været i en arbejdssituation, med at give dem den understøttelse, de som alle andre må have krav på, når de har befundet sig i denne arbejdssituation i det samme tidsrum, som vi stiller krav om over for andre.

Inge Fischer Møller (S):

Det er i første omgang en bemærkning til hr. Glistrup, der så pænt omtalte de unge som ubeskrevne blade. Arbejdsministeren nævnte, at hr. Glistrup havde undladt at kommentere nogle af ændringerne i det forslag, vi behandler her. Jeg synes også, at noget kunne tyde på, at hr. Glistrup måske slet ikke har haft tid til at læse forslaget. Hvis hr. Glistrup havde haft tid til at sætte sig ind i problematikken, ville hr. Glistrup være klar over, at der ikke er tale om at trække unge, ubeskrevne blade ind og give dem arbejdsløshedsunderstøttelse. Og for at vi ikke skal køre videre med, at hr.

[Inge Fischer Møller.]

Glistrup ikke ved, hvordan reglerne ser ud, vil jeg godt fortælle lidt om det.

For at få udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse skal man have betalt sit kontingent i 6 måneder. Man skal have været aktiv, i beskæftigelse, i 26 uger, det vil sige, at man har en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Endelig er der ikke nogen, der siger noget som helst om, at de unge får 900 kr. om ugen. Man får 90 pct. af den normale løn. Det ved hr. Glistrup udmærket godt.

Jeg vil også godt komme med en anden bemærkning. Det kunne jo se ud, som om man inden for fremskridtspartiet ville tale nye toner, når det drejede sig om arbejdsmarkedspolitik, men hver eneste gang vi har diskuteret forbedringer i arbejdsløshedsforsikringen herinde, har fremskridtspartiet været modvilligt. Fra talerstolen har der meget ofte været tale om en positiv tilkendegivelse, men når vi er kommet så langt, at der var tale om bevillinger og vedtagelse af lovforslag, har fremskridtspartiet aldrig medvirket.

Endelig vil jeg godt sige til hr. Poulsgaard, at hvis hr. Poulsgaard havde haft lejlighed til at læse den redegørelse, der ligger til grund for forslaget, ville hr. Poulsgaard se, at fremskridtspartiet nu for alvor har markeret sig langt til højre for arbejdsgiverforeningen. Arbejdsgiverforeningen har tilsluttet sig dette forslag, og jeg ved ikke, hvordan man i arbejdsgiverforeningen vil opfatte det yderligere skridt, som man nu har taget i fremskridtspartiet ved at markere sig langt til højre for det forslag, der ligger her.

Jeg kan forstå, at vi kan glæde os meget til det udvalgsarbejde, der forestår, men jeg vil godt råde hr. Glistrup til at læse lidt på lektien, inden vi mødes næste gang.

Holm (V):

Jeg skal først gøre den bemærkning til ministeren, at ordføreren for venstre, som tingets formand lige sagde, hedder Hans Jørgen Holm, og dernæst efterlyse ministerens kommentarer til mine bemærkninger om behovet for en tidsfrist for landsarbejdsnævnets afgørelse med hensyn til anvisning af egnet arbejdsløshedskasse.

Må jeg dernæst sige, at når vi i en situation skal prioritere – og det er det valg, vi har fået i øjeblikket – mellem at give de unge en arbejdsløshedsunderstøttelse og at skaffe øgede

midler til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden, så foretrækker jeg det sidste.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Jeg tror da, jeg er enig med hr. Hans Jørgen Holm om, at spørgsmålet om en tidsfrist vedrørende noget, der ikke indgår i loven, men som er administrativt bestemt af ministeren, snakker jeg meget gerne med arbejdsmarkedsudvalget om. Denne sag skal jo da til udvalgsbehandling. Jeg tror, det ligesom er en nedvurdering af dette udvalgs evner at starte med at fastsætte en tidsfrist. Det var måske rimeligere at give dem en chance for at vise, at de kan løse problemerne. Jeg tror, at et par tidligere indlæg, bl. a. fra de konservative, peger i den retning, at vi ved behandlingen af disse problemer allerede er nået så langt, at vi med hinanden ved, at vi er ved at have dem løst.

Jeg skal lige sige, at jeg er lidt skuffet over, at det, hr. Hans Jørgen Holm vil gøre for at bekæmpe arbejdsløsheden, er at overføre ca. 10 millioner arbejdsløsheds-kroner til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed. Det klarer vi os ikke med, hr. Holm!

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens lønningsvæsen m. m.

(Lovforslag nr. L 35. Fremsat 3/3 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Dorte Bennedsen (S):

Det må hilses med glæde, at dette lovforslag har set dagens lys. Der har nemlig under den eksisterende ordning været nogen uklarhed i forbindelse med indgåelse af overenskomster, og det har fra tid til anden givet anledning til problemer.

Efter lovforslaget skal løn- og ansættelses-